

brisati vsako sled o Bogu. Lansko leto so podvzeli v ta namen najrazličnejše karate. Mesec marca je izšlo naročilo, da ne sme nobeden katoliški duhovnik občeovati s papežem drugače kakor le preko sovjetske vlade. Tudi je vlada zahtevala, da morajo duhovniki odreči pokorščino svojim škofom in da ne bodo podučevali verauka mladih ljudi, ki še niso izpolnili 16. leta. Kateri duhovnik se ni hotel k temu zavezati, je bil poslan v pregnanstvo na grozen otok Solovec. — Dne 8. aprila je proglašila »Pravda«, glasilo vladne stranke, kot najvišjo strankarsko dolžnost, boj proti vsaki veri. — Kot pripravo za Veliko noč so se povsod vršila brezbožna predavanja, protiverske igre, najgrši napadi na osebo Kristusovo. Posebno so tokrat brezbožni agitatorji lovili otroke, katerih stariši so verni. — Junija je izšla določba, ki prepoveduje službo božjo in cerkvene obrede v tovarnah, delavnicah in drugih napravah. S tem so hoteli preprečiti, da bi duhovniki obiskovali bolnike in jim delili zakramente. Tudi je prepovedal ta odlok vsem verskim družbam, da bi smeli snovati društva, zbirati mladino. Nato so ustanovili še protiversko vseučilišče v Moskvi in pridobili zanj 600 dijakov in dijakinj. Za Božič pa so prepovedali postavljanje božičnih dreves in drugih svečanosti, ki bi spominjale na krščanstvo. Pa vse to brezumno divjanje ne koristi nič. Ima le malo uspeha, veliko več ljudi pa se zopet oklepa vere, ker spoznajo, da so bili ogoljufani in da je življenje človeške duše le Bog.

Usodna znota. Danes nekateri ne poznajo nujnejšega posla kakor odpraviti Kristusova načela iz zakona in iz razmerja med obema spoloma. Proglašajo v tem oziru »prostost, ki se ji ni treba ozirati na nikogar« in pa najgršo razbrzdanost. Kažejo se pa tudi posledice tega razdiralnega dela. To so tako pogoste ločitve zakonov z vsemi svojimi usodnimi posledicami. To pa ni edino. Druga nesreča so bolezni, ki jih je Stvarnik postavil kot naravno kazen za nečistost. Tako se dunajski zdravniki ugotovili, da boleha več kot 20% vseh dunajskih prebivalcev na teh boleznih, da postaja število tistih deklet, ki so zastupljene in nesposobne za zakon, vsak mesec večje. Tako ljudje brez Kristusovih nauk morajo svoje duše, a ugonabljajo tudi svoje telesno zdravje.

NAŠA DRUŠTVA

Kdor hoče zastopj radio, naj si naroči srečko za 5 Din pri Prosvetni zvezi v Mariboru!

Občni zbor Krščanske ženske zveze v Mariboru je preložen na nedeljo, dne 24. februarja, ob 16. uri, v Zadržni gospodarski banki. Udeležba obvezna za vso članstvo! — Odbor.

Marenberg. Naše Prosvetno društvo deluje neumorno za izobrazbo tukajšnjega ljudstva. Knjižnica, koje ustanovitev je omogočila gospa Marija Stangel, vodi vestni in skrbni knjižničar Anton Varnlek in izposoje članom lepe knjige vsako nedeljo. Naši fantje so vprizorili na Silvestrov večer »Scapinove zvijače«.

dekleta pa na Svečnico igro »Jeza nad petelinom in kesa. Obojekrat so se igralci potrudili in igrali prav dobro. Po zaslugi delavnega in početvovalnega tajnika, gospoda Janko Torcarja, si je društvo nabavilo velik skioptikon ter je imelo doslej dvoje skioptičnih predavanj za odrasle in eno za šolsko mladino. Gospa M. Stupca nam je že dne 3. t. m. tako lepo predavala o Bernardki in o Lurski Gospej ter napravila šolarjem kakor tudi odraslim veliko nedolžnega veselja.

Sv. Barbara v Slov. gor. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 24. svečana, popoldne po večernicah igro »Na dan sodbe«.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na odru Katoliškega prosvetnega društva se je uprav pretresljivo vprizorila Finžgarjeva igra »Razvalina življenja«, ki je bila v mnogočem naravnost vzorna in zgledna predstava. Dekleta so en teden nato podala »Pod božjim varstvom«; bila bi tudi lepa igra, toda morala bi se vprizoriti tako živo in živo, kakor poorej govorena, potem bi bila vse drugačen

Šmarje ob Drieli. V prij. ospredje slovitoga samostana prihajajočega rodoljuba zanima ta turistovsko zanimivi kot, kjer vseokrog je zelen gozd, tišina, v njo odmeva zvon iz lin; kjer Savinja, Drete se spoji ravnina, a ozadje kras Solčavskih je planin; kraj, ki vreden je zanimanja, spomina. V tem slikovitem okraju se skrivajo naše skromne vasi gornjegrajskega sreza ter v teh težkih prilikah čakajo lepših časov. K nam prihajajo razen tu-

ristov tudi lesni agenti, redkokedaj tudi važni uradni funkcionarji. Težka časovne razmere zahtevajo organizirano delo za ljudsko izobrazbo, saj brez izobrazbe ni gospodarskega napredka. Osnoval se je iz prosvetnih društev okrajni prosvetni odbor, ki naj nadzoruje in pospešuje tukajšnje kmečko-prosvetno delovanje, podrejeno mariborski Prosvetni zvezi. In to delo naj donese kamenčke k veliki gradnji jugoslovanske vzajemnosti. Ta krajevna razmotrivanja so napisana prosvetnim članom kot odziv na okrožnico, potom koje se sporoča za prihodnje tedne revizija delovanja prosvetnega odbora za tukajšnji okraj v Nazarjih. Revizija, ki naj vzbudi krajevna prosvetna društva iz spanja, sebičnega razveseljevanja ter molčanja k skupnemu narodnemu delu v raznih panogah, zlasti pa v kmečki stroki, na polju slovenske kmečke prosvete.

Šmarje pri Jelšah. Predzadnje nedeljo se je vršila skupna seja Prosvetnega društva, Orla in Orlic, na kateri je zastopal Prosvetno zvezo v Mariboru naš rojak monsig. Vreže. Ob zaključku seje je monsignor daroval vsem trem imenovanim društvom po 100 Din. Dar smo navdušeno sprejeli z objubo, da bomo na polju naše prosvete napeli vse naše moči ter tako oživeli naš okraj s prosvetnimi društvi. Že v kratkem moramo sklicati vsa že obstoječa prosvetna društva na občni zbor dekanjskega odbora, v župnijah pa, kjer še društva ne obstajajo, ista ustanoviti. Torej na delo za našo prosveto; našemu domačinu in večkratnemu dobrotniku monsig. Vrežetu pa plačaj Bog!

Zima — mraz.

Ako nastopi ostra zima, ljudje kaj radi izjavljajo, da takšne zime ne pomnijo niti najstarejši ljudje. V takih izjavah je kajpada dosti pretiravanja. Letos pa takšne izjave niso vsebovale nobenega pretiravanja. Toplomeri — boljše rečeno: mrazomeri — so zaznamenovali tako nizko stanje, da ga niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Berlinčani so posegli ne po zapiskih svojega spomina, marveč v pismene zapisnike iz leta 1855, 1850 ali celo iz leta 1830, da so naši sličnosti k letošnjemu mrazu. Dunajčani in Pražani so morali seči še dalje nazaj v preteklost ter so ugotovili, da od leta 1775 ni bilo takšne zime, kakoršna je bila pretekli t. m. Varšavani — prebivalci glavne mesta Poljske — pa se sploh niso o njej pečali s primerjevalnim mrazomerstvom, marveč so rajši skrbeli za tiste, katerim so vsled mraza 47° pod ničlo ozebli udje telesa. Sedaj je samo v Varšavi v dneh, ko je zima bila na višini, boljše rečeno na največji nižini, vsak dan okrog 1500 ljudi moralo biti vsled ozebljih udov — spravljenih v bolnišnice. V malo boljšem položaju so bili Italijani s 37° pod ničlo, toda njihova borba proti mrazu je otežkočena s pomanjkanjem peči in kuriva. V Benetkah se je zgodila ta velika izrednost, da nekaj dni niso mogli mrličev sprati na pokopališče, ki je na otoku sv. Mihaela. Radi prevelikega ledu v kanalih pogrebne gondole (čolni) niso mogle naprej, marveč so se morale vrniti s pogrebci in mrličmi.

Kdor je tako srečen, da more v tej hudi zimi sedeti za toplo zakurjeno pečjo, se more pečati ne samo s primerjevalnim mrazomerstvom, marveč tudi z uganjanjem o razlogih te izredne zime. Učenjaki, ki se jim pravi meteorologi ali po slovensko vremenoslovci, so svojja modrovanja o tem sporočili svetu.

Nekateri so pripisali krivdo takozvanemu Zalivskemu toku, ki se je baje pomaknil od vzhoda bolj proti zapadu. Zalivski tok je nekak toplovodni vod za vzhodne in severne dele Evrope. Izhaja iz Mehiškega zaliva — odtod njegovo ime — v Srednji Ameriki s povprečno toplino 26°, kl pa v daljšem toku seveda pojema, teče skozi morje ob severo-ameriški obali, obrne se potem proti vzhodu k Evropi ter objema s svojim toplim objemom vzhodni in severovzhodni del Evrope do Grenlandije. Njegov ogrevajoči vpliv na severni del Evrope je nad vse blagodejen, ker bi brez njega ti deli bili izpostavljeni sibirski zimi ter bi se spremenili v ledeno puščobo. Ako sedaj nekateri vremenoslovci radi prehude zime valijo krivdo na Zalivski tok, to tolmačenje ni našlo odobravanja. Za nekrivdo tega toka govori dejstvo, da ravno v severnih delih Evrope, kjer on najbolj kaže svoj dobrodejni vpliv, tudi letos ni bilo tako hude zime, kakor v bolj južnih krajih. To bi mogle s hvaležnostjo posvedočiti Anglija, Danska, Norveška, Špicbergni itd. Eskimi, ki so najbolj proti severu prebivajoč narod, niso nič kaj zadovoljni s sedanjo zimo, ker jim je premila. Temperatura je v njihovih pokrajinah previsoka in zato ne morejo s svojimi sanmi na lov. Posledica je pri njih pomanjkanje živil.

Druge učenjake je letošnja zima tako presenetila, da so jo začeli proglašati kot stalno. Ledena doba se je zopet vrnila, tako modrujejo. Huš, huš: tako spreleti človeka, ko čita taka modrovanja. Ledena doba, sam led, sam sneg: to je smrt vse kulture, vsega napredka. Koga ne bi v tej mrzli zimi zazeblo do srca, ako čita tako pametna tolmačenja. Hvala Bogu, da Evropa še ni tako mrzla, da bi se morala zadovoljiti s traj

no odejo snega in leda. Ledena doba, ki je v Evropi ponehala takrat, ko se je v njej pojavil človek, ne bo trajno nastopila. Še je solnce na nebesnem svodu, in to solnce sije, in njegovi žarki bodo tudi v naših krajih zadobili tako moč, da bodo pregnali sneg in led. Vi vremenoslovci, ki prerokujete samo led in sneg, pa se pojdite soliti!

Kateri so torej razlogi za tako ostro zimo v naših krajih? Isti, ki so slično ali morda slabejšo zimo povzročali v prejšnjih časih: mrzle zračne plasti v Rusiji. Iz Rusije se te mrzle plasti zrak valijo proti zapadu, preplavijo srednjo Evropo ter povzročajo občutljiv mrzaz vsepovsod, kamor prodrejo. Debele snežne plasti, ki pokrivajo zemljo, pospešujejo, pomnožujejo in vzdržujejo mrzaz. Ta mrzaz je ne samo ostal, marveč se od dneva do dneva stopnjeval, ker so izostale južne toplejše struje, ki so navadno v tem času že nastopile.

Zima je med drugimi državami hudo zadela tudi našo državo. Ogromne plasti snega pokrivajo našo zemljo. Ponekod so zameti tako visoko zametli železniško progo, da so vlaki obtičali v snegu. Lokomotive, ki so se morale boriti proti ogromnim masam snega, so se pokvarile. Cela vrsta lokomotiv je vsled tega postala nerabna. Nekatere železniške proge (zlasti v Liki, pa tudi proga Karlovac—Sušak) so bile tako zametene, da vlaki niso mogli voziti in je ves promet bil ustavljen za več dni. V Sloveniji so poleg zametov delali železnici velike težave plazovi. V Dravski dolini je bil železniški promet vsled plazov jako otežkočen, še hujši pa je bil položaj med Celjem in Žid. mostom, kjer so plazovi, ki so se sesuli na progodosegli veliko višino in širino. Bilo je treba dolgotrajnega in nadvse napornega dela, predno se je za več ur prekinjena zveza med Celjem in Ljubljano zopet vpostavila. Radi pomanjkanja kuriva je bila železniška uprava prisiljena, osebni promet na vseh progah omejiti na najmanjši in nujno potreben broj vlakov. Glavna skrb železniške uprave je tovorni promet, s tovrstnimi vlaki je treba mestom in industrijskim krajem dovažati hrano in kurivo.

Kar se tiče kuriva, je zavladovalo veliko pomanjkanje zlasti po mestih. Šole so vsled pomanjkanja kuriva zaprte, kuriva primanjkuje po uradih in bolnišnicah, zasebniki se trudijo na vso moč, da bi si oskrbeli najnujnejše netivo za kuhinjo in sobe, kjer prebivajo ljudje. Vsled pomanjkanja kuriva veliko trpe odrasli, zlasti še otroci. Sirote v takih dneh še bolj trpijo, ker jim manjka vsega: hrane, obleke in toplote. — Vsled tega so se po mestih organizirale okrepčevalnice in ogrejevalnice, da se pride na pomoč tistim, ki trpijo največje pomanjkanje. Tudi na deželi so posledice zime in mraza težke. Ponekod so hiše brez drv, krompir je zmrznil po kletih, nekaterim posestnikom je zmrznila celo živina. Ljudje se s strahom in obupom vprašujejo: Kaj bo? Teši nas pa nada, da smo najhujše prestali ter da bo kmalu konec ledene šibe božje. Pri tem pa še ni izključena nevarnost povodenj, ako bi jug nastopil s prevetiko silo.

NOVICE

Agitatorjem, naročnikom in čitateljem »Slovenskega Gospodarja« pripravljiva propagandna pisarna veselo presenečenje za Velikonoč. Podrobnjše v prihodnjih številkah.

Naročniki »Našega doma« dobijo po pošti vsak dve srečki Prosvetne zveze v Mariboru. Eno srečko dobijo zastoj, drugo pa morajo prodati ali sami kupiti. Če druge ne prodajo, tudi njihova ni veljavna. Ne zamudite sreče!

Sto let od njihovega rojstva v l. 1829 poteče letos duhovnikom, ki so starejšim prebivalcem po naši škofiji bili še osebno znani in to so: Arnuš Franc, Fleck Jožef, Hajšek Anton in Hajšek Jožef, veroučitelj Jan Franc, Klavžar Franc, Šibal Anton, Matija in Šrol Franc.

Elektrarna v Fali — velike težave radi vedno bolj naraščajočega leda na Dravi. Ker je Drava zaprta, se nakopiči ves srez pred elektrarno in je zmrznil že v prvem letošnjem mrzazu. Vodni tok pod ledom je malenkosten, zato se ne prideluje dovolj elektrike, da bi zadostovala za velike zimske potrebe. Ker stoji voda do Brezna, je Drava v celi črti popolnoma zmrznila in sicer tako močno, da vozijo s konji les čez Dravo po ledu. Ker pa voda vendar vedno priteka in prinaša vedno novega sreža, tišči vodni pritisk novi srez na stari led, vedno višje in višje, tako da je dosegel že novo, visoko zgrajeno cesto in ovira že promet na cesti. Elektrarna ima sicer ledolomilca, pa kaj more en stroj proti toliki množini ledu, ki je po mnenju delavcev 10—12 m debel! Čudno, da elektrarna še vzdrži tako velikanski pritisk!

Požar v najhujši zimi. Pustni »orači« ali »korenti« od Sv. Vida so v ponedeljek pred pustom hodili po župniji Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Ko so orali v Župečji vasi, jih je šel gledat tudi Brenčov fant, med tem pa mu je v hlevih nastal ogenj, ki je hleve s krmom vred upepelil; živino so na srečo še rešili. Došli domači gasilci, sosedje in svatje na gostiji v bližnji Draškovičevi hiši so zabranili vsaj širjenje ognja na sosednje hiše, čeprav brizgalnica vsled prehude zime ni mogla delovati. Ni čuda, ko pa je zjutraj kazalo 25 stopinj pod ničlo!

Žrtve snega v Halozah. — Plaz zasul pet ljudi. Sv. Trojica v Halozah. Stari sneg ni novega nič kaj vesel in ga odriva iznad sebe ter ga pošilja v doline v obliki plazov. V soboto, dne 16. t. m., je v naši fari plazovje zahtevalo pet človeških žrtev. V trgovino je šel 15leten fant iz Gruškovja in ga je zasul plaz. Odkopali so mrtvega. Gospodar je gual kravo napajal; smrt sta našla oba pod plazom. Ženska je šla po vode; zasul jo je plaz. Čvrst mož se je vračal domov, a ni dospel. Tudi njega so mrtvega izvlekli izpod snega. Hudo je po vrhovih za vodo; daleč v dolino morajo ljudje po njo. Neka ženska je kidala pot do studenca, a je ni dokidala, ker jo je podsul plaz in je po večurnem is-

kanju niso mogli izkopati. Kaj takega se ni še dogajalo v Halozah!

Trebuh si je prerezal in umrl v bolnici. V mariborski splošni bolnici je umrl v torek, dne 12. februarja, 24letni posestniški sin Ivan Šalamun iz Šmarjete ob Pesnici. V trenutku hipne razdraženosti je pograbil kuhinjski nož in si preparal z njim trebuh tako, da so mu izstopila čreva. Prepeljan je bil sicer v bolnico, kjer je pa podlegel grozni rani.

Volčja nadloga že v Prekmurju. Ker je Blatno jezero popolnoma zamrznilo, so dobili volkovi prehod iz Ogrskega v Slovensko Krajino. Prigodilo se je, ko se je kmet iz Razkrža vračal z vozom od Mure domov, da sta ga med potjo napadla dva volkova. Konja se nista hotela več premakniti z mesta in sta tiščala glave k tlom. Na kmetovo klicanje sta prihitela na pomoč dva lovca, ki sta se nahajala v bližini. Ta dva sta kmeta rešila. Tudi na Melincih in ob Muri sploh so že opazili volkove. Med prebivalstvom vlada zato velik strah. Nihče si ne upa brez orožja od doma. To zalego bodo morali čimprej uničiti, da se preveč ne razpase.

Nenadna smrt. Nenadoma je v ponedeljek, dne 11. februarja t. l., dopoldne umrl na svojem domu pri Sv. Joštu v gornjegrajskem okraju kmečki posestnik Janez Poznič, p. d. Krnčnik, v 79. l. svoje starosti. Zadela ga je kap. Kmetovl je nad 50 let na svojem lepem posestvu nad Zadrecko dolino. Bil je vzoren in skrben gospodar. Pred vojno je mnogo kupčeval z živino in drobnico in bil znan daleč naokrog po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem. Dolgo let je bil cerkveni ključar pri podružnici Sv. Jošta in je storil mnogo za povzdigo lepote hiše božje. Vedno je bil pravi krščanski mož in dolgoletni naročnik: »Domoljuba« in »Gospodarja«. Naj v miru počiva!

Umrl je v Celju poslovodja tiskarne Mohorjeve družbe gospod Ivan Kolenc. Rajni je služboval v omenjenem podjetju 46 let in je zatisnil oči v starosti 70 let. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Redka starost. Dne 10. t. m. je obhajal naš rojak, gospod profesor Matej Vodusek v Ljubljani 90letnico svojega rojstva. K temu izredno redkemu slučaju blage naklonjenosti človeške usode je čestital v imenu Ptujске gore gospod Davorin Žunkovič, ravnatelj študjske knjižnice v Mariboru, slavnemu jubilarju, kateri je s svojimi znanstvenimi deli dvignil tudi ugled svojega rojstnega kraja.

Požar. V Dobravi pri Zrečah so Kordonovi v kleti zakurili, da bi pred mrzom obvarovali tam shranjeno blago. Pa po nesreči je na s snegom obloženi strehi nad gospodarskim poslopjem začel škodonosno skakati rdeči petelin. Rešili so živino; žito, krma in drugo je zgorelo.

Obnemogel in zmrznil. Iz Zreč nam pišejo: Dobrotljivi sosed Simon Grašič je za letošnjo hudo zimo pod svojo topljo streho na hrano vzel bivšega tkalca, sedanjega občinskega ubožca Matevža Vivod. Ta je pa nedaleč od svojega bivališča na potu vsled mraza obnemogel in zmrznil, umrl.